

ALİ FUAD BAŞGİL İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Mustafa BAYAR*

Öz: Ali Fuad Başgil kişiliği, fikirleri ve mücadelesiyle günümüze ışık tutan hukukçu, siyasetçi ve bir düşünürdür. Bu makalede, Ali Fuad Başgil ve eserleri üzerine yapılmış çalışmaların bibliyografik bilgileri yer almaktadır. Bibliyografiya oluştururlarken, doğrudan Başgil'i konu alan kitaplar, sempozyum bildirileri, makaleler, lisans ve lisansüstü tezler, kitap bölümleri ve ansiklopedik maddeler dâhil edilmiştir. Araştırma kapsamında 249 adet çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmaların 4'ü (%2'si) İngilizce, 245'i (%98'i) Türkçe yayımlanmıştır. 2010 yılından sonra Başgil ile ilgili sempozyumların düzenlenmesi, armağan kitapların hazırlanması ve tez çalışmalarının yapılması düşünürümüze dair çalışmaların bariz bir şekilde artmasını sağlamıştır. Bibliyografik bilgiler, yazar soyadı ve adı esas alınarak alfabetik sıraya göre verilmiştir. Bir yazarın birden fazla çalışması varsa, bunlar yayımlandığı tarih sırasına göre listelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ali Fuad Başgil, bibliyografiya, kitap, bildiri, sempozyum

A BIBLIOGRAPHY ESSAY ON THE WORKS DONE ON ALI FUAD BASGIL

Abstract: Ali Fuad Başgil is a jurist, politician and thinker who sheds light on the present day with his personality, ideas and struggle. This article contains bibliographic information about the studies on Ali Fuad Başgil and his works. While creating the bibliography, books, symposium papers, articles, undergraduate and graduate theses, book chapters and encyclopedic articles directly on Başgil were included. Within the scope of the research, 249 studies were identified. 4 (2%) of these studies were published in English and 245 (98%) were published in Turkish. Organizing symposiums about Başgil, preparing gift books, and conducting thesis studies after 2010 significantly increased the number of studies on our thinker. Bibliographic information is given in alphabetical order based on the surname and name of the author. If an author has more than one work, they are listed in order of publication.

Keywords: Ali Fuad Başgil, bibliography, book, paper, symposium.

199

Giriş

Literatür taramasına dayalı olarak yapılan bibliyografik araştırmalar, herhangi bir konuya ilişkin yapılan çalışmalar hakkında bilgi vermesi bakımın-

ORCID ID : 0000-0002-5191-7922

DOI : 10.31126/akrajournal.1116985

Geliş tarihi : 15 Mayıs 2022 / Kabul tarihi: 28 Temmuz 2022

* MEB, Öğretmen.

dan önemlidir. Bibliyografya, “*Yunanca biblion (kitap) ve graphien (yazmak) kelimelerinden meydana gelen Fransızca bibliographie karşılığı olarak Türkçede kullanılan bir terimdir*” (Durmuş, 2002: 83). Dilimizde “*kitâbiyat*”, “*literatür*” veya “*kaynakça*” olarak da adlandırılan bibliyografyalar, belirli bir konuda ve genellikle belirli bir dönemde yazılan veya yayımlanan eserlerin tasnif edilmiş tam listesini veren çalışmalar (Durmuş, 2002: 83) olarak tanımlanabilir.

Akademik ve ilmi çalışma yapmak isteyen araştırmacıların, alanı ne olursa olsun, karşılaşıkları en önemli sorunlar, üzerinde araştırmayı düşündükleri konunun daha önce çalışılmış却没有被发现的痕迹。 tepit edilmesi veya araştırdıkları konuya ilişkin kaynak temin edilmesidir. Bu sebeple bibliyografik çalışmalar her zaman araştırmacıların, çalışmayı düşündükleri konuya ilgili ilk olarak müracaat edecekleri kaynakların başında gelir. Araştırmacılar, öncelikle konuya hangi bakış açısından yaklaşacaklarını ve ne tür çalışmalarla yürüyeceklerini bibliyografya vasıtasyyla tespit edebilmektedirler (Koç, 2005: 113; Şimşek, 2007: 278). Dolayısıyla bu tür çalışmaları, ilk ve zorunlu bilgileri aktaran veri tabanları oluşturma çabası olarak değerlendirmek mümkündür (Koç, 2005: 112).

Ali Fuat Başgil, hukukçu ve siyasi kimliğinin yanında toplumun pek çok sorunu ile yakından ilgilenen, bu bağlamda tarihten felsefeye, sosyolojiden eğitime, dinden dile kadar oldukça geniş bir alanda ülkemize kazandırdığı eserleriyle Türk düşünce ve bilim dünyasının önemli şahsiyetleri arasında yer alan çok yönlü bir mütefakkirdir. Gerek akademik çevrede gerekse akademi dışında birçok araştırmacı tarafından Başgil hakkında kayda değer çalışmalar yapılmıştır. Mütefakkirimiz üzerine yapılan çalışmaların çokluğu, bibliyografik bir çalışma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu araştırmamın amacı, Ali Fuad Başgil ve eserlerine dair yapılan çalışmaların bir listesini vererek literatürü değerlendirmek ve bu alanda çalışma yapacak araştırmacıları ilgili literatürden haberdar etmektir.

Başgil hakkında daha önce Arif Aşçı tarafından 2000 yılında bir bibliyografya çalışması yapılmıştır (Aşçı, 2000: s. 1-150). Doğası gereği bibliyografik araştırmalar, zamana karşı dirençleri oldukça zayıf olan çalışmalarıdır. Bibliyografayı oluşturan muhteva ile ilgili yayınlar arttıkça bu tarz çalışmalar belirli aralıklarla güncellenmelidir. Bu sebeple Aşçı'nın yaptığı çalışmanın üzerinden yirmi yıldan fazla bir zaman geçmesi ve Başgil ile ilgili birçok kitap ve makalelerin yayımlanması, tezlerin hazırlanması, sempozyumların düzenlenmesi ilgili literatürü zenginleştirmesini sağlamış; dolayısıyla böyle bir çalışmanın tekrar yapılması ihtiyacını doğurmuştur.

Bibliyografya oluşturulurken, doğrudan Ali Fuad Başgil ve eserlerini konu alan kitaplar, bilimsel toplantılarında sunulan bildiriler, dergilerde neşredilen

makaleler, lisans ve lisansüstü tezler, kitap bölümleri ve ansiklopedik maddeler dâhil edilmiştir. Konuya ilgili olan gazete yazıları çalışmanın dışında tutulmuştur.

Tezler, YÖK’ün resmî web sitesinde yer alan “Ulusal Tez Merkezi”nde yapılan araştırmalar neticesinde tespit edilmiş; ayrıca birçok üniversitesinin web sitesine de girilerek, buralarda tamamlanmış lisans ve lisansüstü tezler incelenmiş, konumuzla ilgili olanlar belirlenmiştir. Diğer çalışmaların tespiti için Milli Kütüphane, Ulakbim, Asos Sosyal Bilimler İndeksi, İSAM, Ulusal Toplu Katalog (To-Kat), DergiPark gibi araştırma veri tabanları taranmıştır. Buna ilaveten Başgil ile ilgili yazılan kitapların, makalelerin, sempozyum bildirilerinin ve bitirilen tezlerin kaynakça kısımları da incelenerek literatüre son hâli verilmiştir. Kaynak taraması 2022 Nisan ayının sonuna kadar devam etmiştir.

Konuya ilgili tespit edilen çalışmalar, araştırmacılara kolaylık sağlaması açısından “makaleler”, “sempozyum bildirileri”, “ansiklopedi maddeleri”, “kitap bölümleri”, “kitaplar” ve “tezler” olmak üzere altı başlık altında listelenmiş ve her grup yazar soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. Bir yazarın birden fazla çalışması varsa, bunlar yayımlandığı tarih sırasına göre listelenmiştir. Bir çalışma farklı dergilerde yayımlandı ise literatürü eksiksiz bir şekilde tespit ekmek adına bunların hepsine yer verilmiştir.

Tüm çabalara rağmen kuşkusuz tespit edemediğimiz çalışmalar olabilir. Çünkü herhangi bir alanın, az veya çok, bütününe kapsayacak bir bibliyografik çalışma, imkânsız olmasa da oldukça zordur. Hiç şüphesiz taramalarda ne kadar titiz olunsa da gözden kaçan eserler olacaktır. Eksiklerine rağmen çalışmamızın Ali Fuad Başgil ve eserleriyle ilgili çalışma yapacak araştırmacılara bir rehber olması en büyük temennimizdir.

1. Ali Fuad Başgil İle İlgili Çalışmalar

1. Makaleler

1- Abdülhakimoğulları, Erdal; “*Demokrat ve Özgürlikçi Bir Anaya Bir Hukukçusu: Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, HUKAB (Hukuk Kültür Sanat Edebiyat Dergisi), S. 13, 2015, s. 48-51.

2- Altıngöz, Mustafa; “*Ali Fuad Başgil*”, Çevre ve Şehir, S. 11, Kasım 2012, s. 78-80.

3- Armağan, Servet; “*Hocam Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 235-245.

4- Ateş, Ahmet Emre; “*Léon Duguit and Ali Fuad Başgil: the Case of Influence of the French Republic Law Over the Turkish Constitution Law*”, International Journal of Turcologia, c. 4, S. 7, Spring 2009, s. 22-47.

- 5- Ayvazoğlu, Beşir; “*Ali Fuat Başgil'e Göre Türkçe ve Hukuk Dili*”, Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, S. 463, Mayıs 2012, s. 10-15.
- 6- Ayvazoğlu, Beşir; “*Ali Fuad Başgil'e Göre Türkçe ve Hukuk Dili*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 213-220.
- 7- Azak, Umut; “*Dinle Dost Devlet: Ali Fuat Başgil'e Göre Laiklik*”, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, S. 51, 2014, s. 37-52.
- 8- Bayar, Mustafa; “*Ali Fuad Başgil'in Gençlere Yönelik Tavsiyeleri ve İdeal Gençlik Tasavvuru*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 119-139.
- 9- Bayar, Mustafa; “*Ali Fuad Başgil'in Gençlerle Başbaşa Adlı Eserinde Öne Çıkan Değerler*”, Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi, c. VII, S. 17, İstanbul 2019, s. 149-175.
- 10- Birinci, Kürsat; “*Terakkici Muhafazakâr Bir Mütefekkîrin Sivil Toplum Tecrübesi: Hür Fikirleri Yagma Cemiyeti*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 177-199.
- 11- Buldur, İbrahim; “*Bir Türk Siyaseti Okuma Biçimi Olarak Gelenekçi Yaklaşım*”, Liberal Düşünce Dergisi, c. 26, S. 103, 2021, s. 155-184.
- 12- Büyüker, Kâmil; “*Gençliğe İstikamet Çizen Bir Mücadele İnsani: Ali Fuad Başgil*”, Diyanet Aylık Dergi, S. 292, Nisan 2015, s. 48-51.
- 13- Cinisli, Rasim; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 247-253.
- 14- Cinisli, Rasim; “*Ali Fuad Başgil'i Anma*”, Kubbealtı Akademi Mecmuası, Yıl 30, S. 1, Ocak 2001, s. 12-17.
- 15- Çakır, Mehmet; “*Ali Fuad Başgil ve Sosyal Adalet Meselesi*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 161-175.
- 16- Çiçek, Atıl Cem- Önalp, Gökbörü; “*Cök Partili Siyasal Hayatın İlk Yıllarında Liberal Bir Çıkış: Hür Fikirler Dergisi ve Ali Fuad Başgil*”, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, c. 6, S. 5, 2017, s. 2963- 2979
- 17- Dayı, İsmail; “*Büyük İnsan Ali Fuad Başgil*”, Hareket, S. 17, Mayıs 1967, s. 7-9.
- 18- Dayı, İsmail; “*Bir Milletin Gönlünde Taht Kuran İnsan Ali Fuat Başgil*”, Hareket, S. 29, Mayıs 1968, s. 23-24.
- 19- Demirci, H. Aliyar; “*Bir Biyografinin İzinde: Ali Fuad Başgil'in Hayatından ve Mücadelesinden Bazı Kesitler*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, ss. 27-40.
- 20- Doğan, Galip; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil (1893-1967)*”, Terazi Hukuk Dergisi, c. 4, S. 32, Nisan 2009, s. 181-186.
- 21- Dursun, Davut; “*Ali Fuad Başgil'in Hür Fikirler Mecmuası*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 221-233.

- 22- Dursun, Davut; “*Ali Fuad Başgil’ın Hür Fikirler Mecmuası’ndaki Yazıları*”, Liberal Düşünce Dergisi, c. 24, S. 94, Ocak 2019, s. 127-150.
- 23- Evkuran, Mehmet; “*Yüksek Din Öğretimi ve Dini Kurumsallaşmanın Yakın Tarihi- İlahiyat Fakülteleri ve DİB Tartışmalarına Bir Bakış*”, Kelam Araştırmaları, c. 10, S. 2, 2012, s.31-54.
- 24- Gülensoy, Tuncer; “*Ali Fuat Başgil 1893-17.IV.1967*”, Türk Kültürü, c. V. S. 55, Mayıs 1967, s. 533-534.
- 25- Kahraman, Ahmet; “*Mücadeleci Bir Hukukçu: Ali Fuad Başgil*”, Teklif, S. 3, 15 Nisan-15 Mayıs 1988, s. 38.
- 26- Kahraman, İsmail; “*Ali Fuad Başgil Üzerine*¹”, Muhamfazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 201-206.
- 27- Kalpaklıoğlu, Cavid; “*Başgil ve Demokrasi*”, Kültür Dünyası, Yıl 2, S. 9, Ocak 1998, s. 20-22.
- 28- Kara, Mustafa; “*Din ve Laiklik*²” İslam Bilimleri Araştırmaları Dergisi, S. 5, Samsun 2018, s.75-83.
- 29- Kara, Mustafa; “*Vefatının 50. Yılında Ali Fuat Başgil*”, Dergâh, S. 334, Aralık 2017, s. 30-31.
- 30- Karaca, Alaattin; “*Modern İstibdat Rejimlerinin Dayatmacı Dil Politikaları ve Ali Fuad Başgil*”, Muhamfazakâr Düşünce, Yıl.14, S. 52, 2017, s. 41-48.
- 31- Kavaklıç, Yusuf Ziya; “*Anadolu Ruhunu Kaybetmemiş Bir Aydin*³”, Muhamfazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 207-211.
- 32- Kavuncuoğlu, Soner; “*Türk Muhamfazakâr-Liberal Siyasi Düşüncesi ve Ali Fuad Başgil (1899-1967)*”, Muhamfazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 141-160.
- 33- Kılıç, Emrullah; “*Maneviyatçı Bir Ufuk: Ali Fuad Başgil*”, Muhamfazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 87-100.
- 34- Kocaoğlu, Ahmet Basad; “*Kitaplar Arasından Gençlerle Başbaşa*⁴” Okumuş Adam, Yıl 1, S: 3, Aralık 2000, s. 3-5.
- 35- Koru, Fehmi; “*Bir Yıl Önce Kaybettığımız Değer: Başgil*”, İslam Medeniyeti, c. I, S.9, 1968, s. 31-32.
- 36- Kök, Mustafa; “*Ali Fuad Başgil’den Menderes’e, Nevzat Kösoğlu’dan Erdoğan’a Tarihi Uyarılar*”, Türk Yurdu, c. 35, S. 338, 2015, s. 21-24.
- 37- Kukul, M. Hâlistin; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil’e Göre Türkçe Meselesi*”, Türk Yurdu, c. 32, S. 302, 2012, s. 39-44.

1. Ali Fuad Başgil üzerine yapılan bir mülâkat.
2. Bu makalede Başgil’in “Din ve Laiklik” adlı eserinin tanıtımı yapılmaktadır.
3. Bu yazı Ali Fuad Başgil üzerine yapılan bir mülâkat olup makaleler bölümünde değerlendirilmiştir.
4. Bu makalede Başgil’in “Gençlerle Başbaşa” adlı eserinin tanıtımı yapılmaktadır.

- 38- Kurşunoğlu, Mustafa Said; “*Fransız Devriminden Türk İnkılâbına: Muhafazakâr Liberal Bir Aydın Olarak Ali Fuad Başgil'in Eleştirileri*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 49-86.
- 39- Özer, Ahmed; “*Vefatının 10. Yılı Münasebetiyle Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Sur, S. 13, Nisan 1977, s. 6-13.
- 40- Özsoy, Abdulvahap; “*Din ve Laiklik Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”⁵ Değirmen Yıl 6 S. 19, Eylül-Ekim-Kasım 2009, s. 83-86.
- 41- Öztürk, Hasan; “*Ali Fuad Başgil ve Tarık Zafer Tunaya'nın Laiklik Üzerine Söylemleri*”, Atatürk Yolu Dergisi, S. 66, Bahar 2020, s. 281-303.
- 42- Öztürk, Hasan; “*Türkiye'de Devletçiliğin Ortaya Çıkışı ve Uygulanması Üzerine Ali Fuad Başgil ve Tarık Zafer Tunaya'nın Görüşleri*”, Tarih ve Gelecek Dergisi, C. 7, S. 2, 2021, s. 844-866.
- 43- Öztürk, Kâmil; “*Ali Fuad Başgil'in Günüümüz Üzerine Düşünceleri I*”, Diriliş Aylık Dergi, c. 4, S. 9, Mayıs 1975, s. 35-38.
- 44- Öztürk, Kâmil; “*Ali Fuad Başgil'in Günüümüz Üzerine Düşünceleri II*”, Diriliş Aylık Dergi, c. 4, S. 10, Haziran 1975, s. 35-39.
- 45- Parslow, Joakim; “*Jurists of War And Peace: Siddîk Samî Onar (1898–1972) And Ali Fuad Başgil (1893–1967) on Law And Prerogative In Turkey*”, International Journal of Middle East Studies, c. 50, S. 1, 2018, s. 45-64.
- 46- Sılay, Mehmet; “*Ali Fuad Başgil Günlüğü*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S.52, 2017, s.259-262.
- 47- Soysüren, Ali Haydar; “*27 Mayıs Darbesi ve Ali Fuad Başgil*”, Mülkiye Dergisi, C 45, S. 3, 2021, s. 641-665.
- 48- Sucu, İlyas; “*İkinci Dünya Savaşı Sonrası Türk Modernleşmesindeki Aks Değişiminin İzleri: Hür Fikirler Mecmuası*”, İctimaiyat Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 4, S. 1, 2020, s. 62-76.
- 49- Sungur, Yusuf; “*Ali Fuat Başgil*”, Biyografi Analiz, S. 4, Temmuz-Ağustos 2003, s. 6-7.
- 50- Şahbaz, Yunus; “*Maneviyatçılık ve Din ve Vicdan Hürriyeti Bağlamında Ali Fuad Başgil'de Laiklik Anlayışı*”, Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 101-117.
- 51- Şahiner, Necmeddin; “*Vatanımızda Bir İlim ve İrfan Işığı; Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Sur Aylık Fikir ve Yorum Dergisi, S. 277, Nisan 1999, s. 26-29.
- 52- Şenocak, Kemaleddin; “*Büyük Âlim ve Mücahit Prof. Dr. Ali Fuad Başgil'in Anarken*”, Sancak Dini, İctimai Edebi Siyasi Mecmua, Yıl 1, c. 1, S. 8, 1968, s. 5-6.

5. Bu makalede Başgil'in “Din ve Laiklik” adlı eserin tanıtımı yapılmaktadır.

- 53- Şık, Aydın; “*Bir Türk Münevveri ve Mütefekkiri Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil'e Bakış*”, Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi, C. 5, S. 1, Ocak 2019, s. 63-78.
- 54- Tansü, Yunus Emre- Bozاسان, Neslihan Bolat; “*Bir Milliyetçi Demokrat Olarak Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil*”, Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi, c. III, S. I, 2018, s. 425-436.
- 55- Topçu, Nurettin; “*Başgil’⁶* Hareket, S. 17, Mayıs 1967, s. 5-6.
- 56- Uluant, Zeynep; “*Bir İlim ve İrfan Abidesi Ali Fuat Başgil*”, Kubbealtı Akademi Mecmuası, Yıl 27, S. 2, Nisan 1998, s. 45-50.
- 57- Yetim, Fahri; “*Liberal Muhafazakârlık ve Düşünsel Tutarlılık Ekseinde Farklı Bir Türkiye Entelektüeli: Ali Fuat Başgil*”, Muhafazakâr Düşünce Dergisi, c. 10, S. 39, 2014, s.61-70.
- 58- Yılmaz, Nurten Kiriş; “*Ali Fuad Başgil’de İrade Terbiyesi-Ahlak Eğitimi*”, Tarih Okulu Dergisi (TOD), Yıl 10, S. XXXII, Aralık 2017, s. 1-17.
- 59- Yılmaz, Ayşe Vural; “*Ali Fuad Başgil ve Gençliğin Eğitimi*”, Samsun Eğitim, Yıl 3, S. 3, 2020, s. 62-63.
- 60-Yılmaz, Yasemin; “*Türkçe Meselesi Üzerine*⁷” Türkiye Eğitim Dergisi, c. 3, S. 1,2018, s. 77-82.

1.2. Sempozyum Bildirileri

- 1- Akdemir, Ferhat; “*Ali Fuad Başgil’ın Gençlik ve Eğitim İlişkisine Dair Görüşleri*” Modern Çağda Gençliğin Anlam Arayışı Sempozyumu (15-16 Ekim 2018 Bingöl), ed. Süleyman Taşkın-Sadi Yılmaz, Bingöl Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara 2019, s. 195-204.
- 2- Akdemir, Rıza; “*Türk Tarihine Işık Tutan, Heyecan Dolu Bir Adam; Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 25-30.
- 3- Aksoy, İlhan; “*Ali Fuad Başgil’e Göre Devlet Nedir?*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 288-291.
- 4- Arslan, D. Ali – Çağlayandereli, Mustafa; “*Cumhuriyet’in Müstesna Siyaset Adımı: Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 105-124.
- 5- Aydin, Hasan; “*Ali Fuad Başgil’de Felsefi Bir Sorun Olarak İrade Öz-*

6. Bu makale, N. Topçu'nun “Millet Mistikleri” adlı kitabında da yayımlanmıştır.

7. Bu makalede Başgil'in “Türkçe Meselesi” adlı kitabının tanıtımı yapılmaktadır.

gürlüğü”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 260-271.

6- Başkaya, Muzaffer; “*27 Mayıs Sonrası Sivil Siyasetin Son Umudu: Ali Fuad Başgil ve Cumhurbaşkanlığı Adaylığı Süreci*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 401-410.

7- Baykan, Metin; “*Bir Anayasa Hukukçusu Olarak Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 81-86.

8- Bayram, Yavuz; “*Ali Fuad Başgil’den Günüümüze Rol Model Meselesi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 527-535.

9- Beriş, Hamit Emrah; “*Liberal Bir Sivil Toplum Kuruluşu: Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti*”, Fikir Tarihimizde Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti Sempozyum Tebliğleri, Yayına Haz. Özlem Çağlar Yılmaz, Liberte Yayıncıları, 1. Baskı, Ankara 2018, s. 83-104.

10- Birinci, M. Kürşad; “*Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti*”, Fikir Tarihimizde Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti Sempozyum Tebliğleri, Yayına Haz. Özlem Çağlar Yılmaz, Liberte Yayıncıları, 1. Baskı, Ankara 2018, s. 105-132.

11- Cinisli, Rasim; “*Gerçek Bir Osmanlı Münevveri; Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 45-54

12- Çağlayandereli, Mustafa- Arslan, D Ali; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil’ın Türk Eğitim Hayatına Katkıları ve Önemi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 364-375.

13- Çakır, Pınar-Öztürk, Seyfullah; “*Çağdaş İnsanın İrade Sorunu: Gençlerle Başbaşa*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 447-449.

14- Çilingir, Lokman; “*Ali Fuad Başgil’de Başarı-Mutluluk İlişkisi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 331-337.

- 15- Demir, Şerif; “*Ali Fuad Başgil'in Cumhurbaşkanlığına Adaylığı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 485-494.
- 16- Demirkilek, Salih; “*Bir Cumhuriyet Aydını: Ali Fuad Başgil'in Gözüyle Türkçe Meselesi*”, Samsun Sempozyumu (13-16 Ekim 2011), ed. Mahmut Aydin vd., c. I, Samsun Valiliği, Samsun 2012, s. 441-445.
- 17- Demirkilek, Salih; “*Ali Fuad Başgil'in Türkçenin Özleştirilmesine Karşı Düşünceleri ve Bu Düşüncelerinin Uyandırıldığı Yankılar*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 450-458.
- 18- Demirtaş, Bahattin- Özen, Fatih; “*Maarif Şûralarındaki Görüşmelerde Ali Fuad Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 50-61.
- 19- Doğan, Nuh; “*Dil Bilimsel Açıdan Başgil'in Türkçenin Özleştirilmesine Dair Kaygılarının Dünü ve Bugünü*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 417-424.
- 20- Duman, Önder; “*1961 Senato Seçimleri ve Ali Fuad Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 430-438.
- 21- Dündar, Ayşe Nur Sir; “*Ali Fuad Başgil'in Türk Dili Hakkındaki Görüşleri: Türkçenin Sorunları ve Çözüm Önerileri*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 37-49.
- 22- Eker, Gülin Öğüt; “*Ali Fuad Başgil'in Fikri Çalışma Atölyesinde Düşünme, Algılama, Uygulama Boyutıyla Gençlik ve Başarı/Başarısızlık*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 254-259.
- 23- Emirhan, Tuğba; “*Değerler Eğitimi Bağlamında Ali Fuad Başgil'in Gençlerle Başbaşa Adlı Eseri*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 260-269.

yumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 522-526.

24- Erdem, Tevfik; “*Modernleşmenin Muhafazakâr Dili Olarak Ali Fuad Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 509-521.

25- Eren, Selim; “*Türk Usulü Laiklik Şart mı? Mümkün mü? (Ali Fuad Başgil'in Düşüncelerinde Kısa Bir Yolculuk)*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 459-471.

26- Erler, Mehmet Yavuz; “*Ali Fuad Başgil'in Hayatında Ekolojik Afetlerin Etkisi ve Rolü*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 347-358.

27- Eşel, Gökhan; “*Totalitarizme ve Taassuba Karşı Bir Sivil Toplum Kuruşusu: Hür Fikirleri Yagma Cemiyeti*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 245-253.

28- Evkuran, Mehmet; “*Akademya'nın ve Toplumun Beklentileri Bağlamında İlahiyat Fakülteleri: Ali Fuad Başgil'in İlahiyat Eleştirisini Üzerine Bir Analiz*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 338-346.

29- Gençoğlu, Cem; “*Ali Fuad Başgil'i Varoluşçu Psikolojiden Okumak*”, Geçmişten Günümüze Samsun/Canik ve Değerleri, ed. Osman Köse, c. II, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2015, s. 1141-1151.

30- Gökgöz, Gurbet; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil ve Cumhuriyet Senatörlüğü*”, Geçmişten Günümüze Samsun/Canik ve Değerleri, ed. Osman Köse, c. II, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2015, s. 1111-1118.

31- Haklı, Salih Zeki; “*Hür Fikirlerin İzinde Bir Âlim: Ali Fuad Başgil*”, Fikir Tarihimizde Hür Fikirleri Yagma Cemiyeti-Sempozyum Tebliğleri, Yayına Haz. Özlem Çağlar Yılmaz, Liberte Yayınları, 1. Bası̄, Ankara 2018, s. 39-64.

32- Islam, Arshad; “*Ali Fuad Başgil (1893-1967): A Principled Pragmatist*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 13-18.

- 33- Islam, Arshad; “*Ali Fuad Başgil (1893-1967): İlkeli Bir Pragmatist*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 19-24.
- 34- İşitan, İbrahim; “*Ali Fuad Başgil'in Karakter Eğitimi Konusundaki Görüşlerinin Sufî Gelenek Açısından Değerlendirilmesi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 272-279.
- 35- Kahraman, İsmail; “*Namuslu ve Dürüst Bir Türk Aydını; Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 55-60.
- 36- Kara, Mustafa; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil'in "Din ve Lâiklik" Adlı Eserinde Atıfta Bulunduğu Ayetlerin Yorumu*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 376-391.
- 37- Karakaya, Talip; “*Ali Fuad Başgil'in Yaşam Felsefesi ve Çağdaş Eğitim-Öğretimle İlgili Düşünceleri*”, Samsun Sempozyumu (13-16 Ekim 2011), ed. Mahmut Aydin vd., c. I, Samsun Valiliği, Samsun 2012, s. 581-586.
- 38- Karakaya, Talip; “*Siyaset Felsefesi Açısından Ali Fuad Başgil'in Türk Liberal Muhabazakârlığında Yeri, Önemi ve Düşünceleri*”, Geçmişten Günümüze Samsun/Canik ve Değerleri, ed. Osman Köse, C. II, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun, 2015, s. 1301-1309.
- 39- Karakaya, Talip; “*Ali Fuad Başgil'in Felsefe Alanında Yaptığı Çalışmalar ve Bunlarla İlgili Görüş ve Düşünceleri*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 495-503.
- 40- Kazanç, Fethi Kerim; “*Ali Fuad Başgil'in Düşünce Dünyasında İlim-Din Münasebetine Teolojik ve Felsefi Bir Yaklaşım*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 123-180.
- 41- Kazanç, Fethi Kerim; “*Ali Fuad Başgil'de Din Algısı, Değişim ve Yeniden Yorumlama: İçtihâd, Tefsir ve Te'vil Sorunu*”, Samsun Sempozyumu (13-16 Ekim 2011), ed. Mahmut Aydin vd., C. II, Samsun Valiliği, Samsun 2012, s. 253-282.
- 42- Kazanç, Fethi Kerim; “*Ali Fuad Başgil'in Din Anlayışının Teolojik ve Felsefi Açıdan Değerlendirilmesi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 272-279.

yumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 213-244.

43- Kesgin, Selman; “*Liberal Bir Hukukçu Olarak Ali Fuat Başgil*”, Geçmişten Günümüze Samsun/Canik ve Değerleri, ed. Osman Köse, C. II, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun, 2015, s. 955-963.

44- Kesimgil, Mehmet Orhan; “*Rahmetli Amcam Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 61-64.

45- Kesimgil, Ahmet İlhan; “*Ali Fuad Başgil ve Çocuklar*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 65-70.

46- Kılıç, Emrullah; “*Araf'ta Bir Düşünür: Ali Fuad Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu Bildiriler Kitabı (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 174-181.

47- Kiran, Özgür; “*Günümüz Gençlik Sorunlarının Çözümüne Bir Katkı Denemesi Olarak Ali Fuad Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 439-446.

48- Kırılmış, İlknur Tatar; “*Hür Fikirler Mecmuasında ‘Dil Meselesi Beyannamesi’ Çerçevesinde Yapılan Tartışma ve Tekliflerin Yeni Lisan Hareketiyle Karşılaştırılması*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 301-309.

49- Kukul, M. Halistin; “*Cephe'den Kürsü'ye; Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 181-186.

50- Kurşunoğlu, Mustafa Said; “*Ali Fuad Başgil ve Türk Aydınlanması Eleştirel Bakışı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 392-400.

51- Murzioğlu, Nazlı; “*Ali Fuad Başgil'in Türkiye'de Din, Laiklik ve Siyaset Konularına Yaklaşımı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 411-416.

52- Okumuş, Ejder; “*Ali Fuad Başgil’de Din-Toplum İlişkileri ve Laiklik*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 125-155.

53- Okumuş, Ejder; “*Ali Fuad Başgil’ın Yaklaşımında Başarı ve İrade*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 156-173.

54- Özdemir, Cafer; “*Bir Müttefekkisin Halka ve Halk Kültürüne Bakışı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 81-84.

55- Özer, Bayram; “*Eğitimde Niteliği Artırmak İçin Bir Yol Haritası: Ali Fuad Başgil’ın Eğitimle İlgili Görüşleri*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 71-75.

56- Öztürk, Seyfullah-Çakır, Pınar; “*Ali Fuad Başgil ve Öğüt Söylemi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 472-478.

57- Pehlivanoğlu, Şadi; “*Büyük Âlim ve Devlet Adam; Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 17-24.

58- Sadikov, Taşpolot- Saydaliyeva, Altınay; “*Kırgız Gençliğinin Yetişmesinde Yeni Bir Yol Haritası: Ali Fuad Başgil ve Gençlere Başbaşa*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 504-508.

59- Sakal, Fahri; “*Ali Fuad Başgil ve Demokrasi*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 87-101.

60- Sakal, Fahri; “*Çok Yönlü Bir Aydın: Başgil*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 205-212.

- 61- Sarac, Ömer; “*Gelenek ve Modernizm Arasında Bir Fikir Adımı: Ali Fuad Başgil’ı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 425-429.
- 62- Sarı, Çağhan; “*Ali Fuad Başgil’ın Cumhurbaşkanlığı Süreci*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 94-104.
- 63- Sucu, İlyas; “*Hür Fikirler Mecmuasının Türk Düşünce Tarihindeki Yeri*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 310-324.
- 64- Şahbaz, Yunus; “*Maneviyatçılık Ekseninde Ali Fuad Başgil’ın Din Anlayışı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 536-542.
- 65- Şişman, Bekir; “*Ali Fuad Başgil’ın Kaleminden Gençliğin Yeniden İնşası ve Özlu Bir Medeniyet Tasavvuru*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 76-80.
- 66- Temiz, Süleyman; “*Politik Liderlik ve Bir Politik Lider Olarak Ali Fuad Başgil’ı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 479-484.
- 67- Topakkaya, Arslan; “*Ali Fuad Başgil’de Siyaset Felsefesi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 25-30.
- 68- Topakkaya, Arslan; “*Ali Fuad Başgil’in Felsefi Görüşlerini Etkileyen Düşünürler*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 31-36.
- 69- Turan, Erol- Aydilek, Emre; “*Türkiye’de Liberal Muhabazakâr Yöneliş ve Ali Fuad Başgil’ı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14

Ekim 2017 Bildiriler Kitabı), ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, Samsun 2017, s. 182-195.

70- Turan, İbrahim; “*Ali Fuad Başgil'in Fikir Dünyasında Din-Devlet İlişkileri ve Diyanet*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 280-287.

71- Türe, Esra; “*Bir Aydin Olarak Ali Fuad Başgil'in Gözünden 1960 Darbesi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, Samsun 2017, s. 196-204.

72- Uludağ, Zekeriyya; “*Ali Fuad Başgil ve Demokrasi Terbiyesi*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 103-111.

73- Uludağ, Zekeriyya; “*Ali Fuad Başgil'de Değerler ve Eğitim*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 113-121.

74- Ustabulut, Batuhan; “*Ali Fuad Başgil'in Pencesinden 1924 Teşkilât-ı Esasiye Kanunu'nda Anayasanın Üstünlüğü Prensibi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, Samsun 2017, s. 62-70.

75- Üstün, Kutay- Büyükbaba, Hakkı; “*Ali Fuad Başgil'in Demokrasi Analayı*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 325-330.

76- Yalçın, Süleyman; “*Mütefekkir ve Kâmil İnsan; Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 37-43.

77- Yalçıntaş, Nevzat; “*Hukuk, Adalet, Cesaret, İlim ve İman Adam; Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil, ed. Cevdet Yılmaz, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 31-36.

78- Yaran, Cafer Sadık; “*Ali Fuad Başgil'in Ahlak Felsefesi ve Ahlak Eksenli Toplumsal Analizleri*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayıncıları, Samsun 2017, s. 85-93.

79- Yasa, Metin; “*Ali Fuad Başgil'in Düşüncesinde Gençliğin Başarısını Engelleyen Faktörlerin Felsefi Bir Çözümlemesi*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri

Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 359-363.

80- Yıldız, İlhan; “*Ali Fuad Başgil'in Din ve Dil Meselelerindeki Mücadele Üslûbu*”, Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsanı Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı, ed. Bekir Şişman, Samsun 2017, s. 292-300.

81- Yüksel, Emrullah; “*Ali Fuad Başgil'de Din ve İlim Anlayışı*”, Birinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri (13-17 Ekim 1986), Samsun 1988, s. 287-295.

1. 3. Ansiklopedi Maddeleri

1- Arkin Ünlüler Ansiklopedisi, “*Başgil, Ali Fuat*”, c. 1, Arkin Kitabevi, İstanbul 1988, s. 151.

2- Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi, “*Başgil, Ali Fuat*”, c. 3, Ana Yayıncılık, İstanbul 1986, s. 404.

3- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedi, “*Başgil, Ali Fuat*”, Milliyet Yayıncılık, İstanbul 1986, s. 1378.

4- Görsel Büyük Genel Kültür Ansiklopedisi, “*Başgil, Ali Fuat*”, Görsel Yayıncılık, İstanbul 1984, s. 1307.

5- Işık, İhsan, “*Başgil, Ali Fuat*”, Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi, c. 1, Elvan Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara 2001, s. 319-320.

6- Işık, İhsan, “*Başgil, Ali Fuat*”, Resimli ve Metin Örnekli Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi, c. 2, Elvan Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara 2006, s. 590.

7- Işık, İhsan, “*Başgil, Ali Fuat*”, Türkiye Ünlüleri Ansiklopedisi, c. 3, Elvan Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara 2013, s. 61-63.

8- Kılıç, Emrullah; “*Ali Fuad Başgil'in Hayatı ve Eserleri*”, Tanzimat'tan Günümüze Türk Düşünürleri Ansiklopedisi, Ed. Süleyman Hayri Bolay, c. 2, 1. Basım, Nobel Yayıncılık, Ankara 2015, s. 675-697.

9- Meydan Larousse Büyük Lügat ve Ansiklopedi, “*Başgil, Ali Fuat*”, c. 2, Meydan Yayıncılık, İstanbul 1990, s. 195.

10- Özçelik, A Selçuk; “*Ali Fuat Başgil*”, Diyanet İslam Ansiklopedisi, c. V, Diyanet Vakfı Yayıncılık, İstanbul 1992, s. 128-130.

11- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler), “*Başgil, Ali Fuat*”, c. 1, Yayın Kurulu; E. Erverdi- M. Kutlu- D. M. Doğan- A. Erdem, Dergâh Yayıncılık, İstanbul 1977, s. 342-343.

12- Türk ve Dünya Ünlüleri Ansiklopedisi, “*Başgil, Ali Fuad (1893-1967)*”, c. 2, Anadolu Yayıncılık, İstanbul 1983, s. 688.

13- Ürgüplü, Ali Suat; “*Başgil, Ali Fuat*”, Encyclopaedia of Islam, 3rd Edition, EJ Brill, Leiden 2011, s. 69-70.

- 14- Yeni Kültür Ansiklopedisi, “*Başgil, Ali Fuat*”, c. 2, Morpa Kültür Yayıncıları, İstanbul 2005, s. 21
- 15- Yeni Rehber Ansiklopedisi, “*Ali Fuad Başgil*”, c. 2 Türkiye Gazetesi, İstanbul 1993, s. 29.

1. 4. Kitap Bölümleri

- 1- Akyol, Taha; “*Liberalizm ve Milliyetçilik*⁸”, Modern Türkiye’de Siyaset Düşünce: Milliyetçilik, ed. Tanıl Bora, c. IV, 1. Baskı, İletişim Yayıncıları, İstanbul 2002, s. 731-750.
- 2- Akyol, Taha; “*Ali Fuat Başgil'e Saygı*”, Bilim ve Yanılıgı, Milliyet Yayıncıları, İstanbul 1997, s. 115-122.
- 3- Akyol, Taha; “*Ali Fuat Başgil-Demokrasi Yolunda*⁹”, 101 Kitap, Doğan Kitap, İstanbul 2015, s. 60-61.
- 4- Akyol, Taha; “*Başgil'in Siyasi Çizgisi*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayıncıları, İstanbul 2019, s. 33-40.
- 5- Armağan, Servet; “*Hocam Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*¹⁰” Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 339-352.
- 6- Armağan, Servet; “*Merhum Hocam Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil (Hاتatından Kesitler ve Bazı Hatırlar)*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayıncıları, İstanbul 2019, s. 41-58.
- 7- Arslan, Zühtü; “*Ali Fuad Başgil: Bir Esas Teşkilat Hukukçusunun Anayasaya Yargısına Dair Fikirleri*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayıncıları, İstanbul 2019, s. 1-32.
- 8- Ayaşlı, Münevver; “*Ali Fuad Başgil ve Derin Manası*”, Haminne'nin suret aynası, Timas Yayıncıları, İstanbul, 2009, s. 87-89.
- 9- Ayvazoğlu, Beşir; “*Ali Fuad Başgil*”, Siretler ve Suretler, Kapı Yayıncıları, İstanbul 2008, s. 41-46.
- 10- Ayvazoğlu, Beşir; “*Ali Fuad Başgil'e Göre Türkçe ve Hukuk Dili*¹¹”, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 145-155.

8. Bu makalede Başgil'le ilgili olarak “Ali Fuat Başgil: Liberal Devlet” başlığına yer verilmiştir (bk. s. 740-742).

9. Başgil'in “Demokrasi Yolunda” adlı kitabının tanıtımıdır.

10. Bu yazı Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 235-245'te de yayımlanmıştır.

11. Bu makale, Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, S. 463, Mayıs 2012, s. 10-15'te, ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 213-220'de yayımlanmıştır.

- 11- Bayar, Mustafa; “*Ali Fuad Başgil'in Gençlere Yönelik Tavsiyeleri ve İdeal Gençlik Tasavvuru*”¹², Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 197-223.
- 12- Birinci, Kürşat; “*Terakkici Muhaftazakâr Bir Mütefekkirin Sivil Toplum Tecrübesi: Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti*”¹³ Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 271-298.
- 13- Bora, Tanıl; “*Ali Fuat Başgil*”, Cereyanlar Türkiye'de Siyasi İdeolojiler, 4. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul 2017, s. 530-532.
- 14- Bozbeyli, Ferruh; “*Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 59-68.
- 15- Büyüker, Kâmil; “*Ali Fuad Başgil 1899-1967*”, Bu Toprakları Mayalayanlar, Şule Yayınları, İstanbul 2017, s. 149-154.
- 16- Cinisli, Rasim; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”¹⁴, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 353-361.
- 17- Cinisli, Rasim; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 69-76.
- 18- Çakır, Mehmet; “*Ali Fuad Başgil ve Sosyal Adalet Meselesi*”¹⁵ Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 251-270.
- 19- Çelik, Orhan; “*Ali Fuad Başgil ve Mülkiye-Siyasal Bilgiler Fakültesi*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 77-80.
- 20- Çınar, Menderes; “*Ali Fuad Başgil*”, Türk Parlamento Tarihi: TBMM XIII. Dönem (1965-1969), c. 4, TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 2012, s. 1874-1875.
- 21- Dayı, İsmail; “*Büyük İnsan; Ali Fuad Başgil*”¹⁶, İsmail Dayı'ya Arma-

12. Bu makale ayrıca Muhaftazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 119-139'da yayımlanmıştır.

13. Bu makale ayrıca Muhaftazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 177-199'da yayımlanmıştır.

14. Bu yazı ayrıca Muhaftazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 247-253'te yayımlanmıştır.

15. Bu makale ayrıca Muhaftazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 161-175'te yayımlanmıştır.

16. Bu yazı daha önce Hareket, S. 17, Mayıs 1967, s. 7-9'da yayımlanmıştır.

- ğan, (Haz. Süleyman Özdemir), Yağmur Yayınevi, İstanbul 2011, s. 19-24.
- 22- Dayı, İsmail; “*Bir Milletin Gönlünde Taht Kuran İnsan Ali Fuat Başgil’*¹⁷ İsmail Dayı’ya Armağan, (Haz. Süleyman Özdemir), Yağmur Yayınevi, İstanbul 2011, s. 32-37.
- 23- Demirci, Aliyar; “*Ali Fuat Başgil’*”, Modern Türkiye’de Siyasî Düşünce: Liberalizm, ed. Murat Yılmaz, c. VII, 1. Baskı, İletişim Yayıncıları, İstanbul 2005, s. 282-299.
- 24- Demirci, H. Aliyar; “*Bir Biyografinin İzinde: Ali Fuad Başgil’ın Hayatından ve Mücadelesinden Bazı Kesitler*¹⁸” Ali Fuad Başgil’e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 23-39.
- 25- Dursun, Davut; “*Ali Fuad Başgil’ın Hür Fikirler Mecmuası*¹⁹”, Ali Fuad Başgil’e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 301-317.
- 26- Erk, Hasan Basri; “*Ali Fuat Başgil’*”, Meşhur Türk Hukukçuları, (Yayın yeri yok), 1954, s. 513-514.
- 27- Gedikli, Fethi; “*İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Hukuk Fakültesinde 1941 ve 1944 Yılları Arasında Yapılan Terim Çalışmalarına Dair*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 555-586.
- 28- Göze, Ergun; “*Ali Fuat Başgil’*”, Üniversite Niçin Çöktü? Profesörler Geçiyor, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1990, s. 29-30.
- 29- Göze, Ergun; “*Veldet ve Başgil’*”, Üniversite Niçin Çöktü? Profesörler Geçiyor, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1990, s. 294-296.
- 30- Göze, Ergun; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil’*”, Gözümle ve Gönlümle Tanıdıklarım, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1993, s. 333-339.
- 31- Göze, Ergun; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil Bibliyografyadan Biyografiye*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil Bibliyografyası, Arif Aşçı, Kubbealtı Neşriyat, 1. Baskı, İstanbul 2000, s. VII-XXXII.
- 32- Gülan, Aydin; “*İdare İlimleri*” ve *Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil’*, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 81-96.
- 33- Haklı, Salih Zeki; “*Hür Fikirlerin İzinde Bir Âlim: Ali Fuad Başgil’*²⁰

17. Bu yazı daha önce Hareket, S. 29, Mayıs 1968, s. 23-24'te yayımlanmıştır.

18. Bu makale Muhofazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 27-40'ta da yayımlanmıştır.

19. Bu makale ayrıca Muhofazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 221-233'te yayımlanmıştır.

20. Bu yazı daha önce “Fikir Tarihimize Hür Fikirleri Yagma Cemiyeti-Sempozyum Tebliğleri”, Yayına haz. Özlem Çağlar Yılmaz, Liberte Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2018, s. 39-64'te yayımlanmıştır.

Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 2. Baskı, Kadim Yayınları, Ankara 2020, s. 33-53.

34- Kahraman, İsmail; “*Ali Fuad Başgil Üzerine*”²¹, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 321-328.

35- Kahraman, İsmail; “*Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 97-102.

36- Karaca, Alaattin; “*Modern İstibdat Rejimlerinin Dayatmacı Dil Politikaları ve Ali Fuad Başgil*”²², Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 41-50.

37- Kavaklı, Yusuf Ziya; “*Anadolu Ruhunu Kaybetmemiş Bir Aydın*”²³ Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 329-335

38- Kavuncuoğlu, Soner; “*Türk Muhafazakâr-Liberal Siyâsî Düşüncesi ve Ali Fuad Başgil (1899-1967)*”²⁴, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 225-250.

39- Kılıç, Emrullah; “*Maneviyatçı Bir Ufuk: Ali Fuad Başgil*”²⁵, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 157-173.

40- Kısakürek, Necip Fazıl; “*Ali Fuad Başgil*”²⁶, Hitabeler, Büyük Doğu Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 1985, s. 86-91.

41- Komsuoğlu, Ayşegül; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil Armağanı İçin Bir Not*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 103-108.

42- Kurşunoğlu, Mustafa Said; “*Fransız Devriminden Türk İnkılâbına:*

21. Bu yazı ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 201-206'da yayımlanmıştır.

22. Bu makale ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 41-48'de yayımlanmıştır.

23. Bu yazı ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 207-211'de yayımlanmıştır.

24. Bu makale ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 141-160'ta yayımlanmıştır.

25. Bu makale ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 87-100'de yayımlanmıştır.

26. Bu yazı Necip Fazıl'ın 1969 yılında Millî Türk Talebe Birliğinde Başgil ile ilgili yaptığı konferans metnidir.

*Muhafazakâr Liberal Bir Aydın Olarak Ali Fuad Başgil'in Eleştirileri*²⁷ Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 51-100.

43- Mücillidoğlu, Ali Çankaya; “*Ali Fuad Başgil*”, Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler (1859-1968), c. 2, Mars Matbaası, Ankara 1968, s. 869-872.

44- Okumuş, Ejder; “*Olağanüstü Zamanlarda Bir Toplum İnsanı Portresi: Entelektüel-Akademisyen Ali Fuad Başgil*”, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 101-144.

45- Önder, Tuncay; “*Ali Fuad Başgil*” Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce; Muhafazakârlık, Cilt Editörü: Ahmet Çiğdem, c.V, İletişim Yayıncıları, 1. Basım, İstanbul 2003, s. 291-301.

46- Özcan, Tarık; “*Ali Fuad Başgil'e Guguk'tan Bakmak*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayıncıları, İstanbul 2019, s. 109-136.

47- Parslow, Joakim; “*Savaşın ve Barışın Hukukçuları: Siddik Sami Onar (1898-1972) ve Ali Fuad Başgil (1893-1967) Türkiye'de Hukuk ve İstisnai Yetki Üzerine*”, Çev. Mevlüt Göl, Ömer Temel, Bir Adalete Yönelmiş Toplumsal Düzen Olarak Hukuk: Prof. Dr. Yasemin Işıktaç Armağanı, ed. Serçan Gürler, Sümer Kitabevi, İstanbul, 2020. s. 1031-1062.

48- Sadoğlu, Hüseyin; “*Hür Fikirleri Yagma Cemiyeti*”, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Liberalizm, ed. Murat Yılmaz, c. VII, 1. Baskı, İletişim Yayıncıları, İstanbul 2005, s. 307-315.

49- Safi, İsmail; “*Liberal Muhafazakârlık ve Ali Fuad Başgil'in Ahlâkî Düzen Arayışı*”, Türkiye'de Muhafazakâr Siyaset ve Yeni Arayışlar, Lotus Yayıncıları, 1. Baskı, Ankara 2007, s. 189-192.

50- Sevgi, Ahmet; “*Ali Fuad Başgil'i Anarken*”, Zihniyet Değişimi, Gençlik Kitabevi, Konya 2002, s. 90-92.

51- Silay, Mehmet; “*Ali Fuad Başgil Günlüğü*²⁸”, Ali Fuad Başgil'e Armağan, ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 367-371.

52- Şahbaz, Yunus; “*Maneviyatçılık ve Din ve Vicdan Hürriyeti Bağlamında Ali Fuad Başgil'de Laiklik Anlayışı*²⁹”, Ali Fuad Başgil'e Armağan,

27. Bu makale ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 49-86'da yayımlanmıştır.

28. Bu yazı ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 259-262'de yayımlanmıştır.

29. Bu makale ayrıca Muhafazakâr Düşünce, Yıl 14, S. 52, 2017, s. 101-117'de yayımlanmıştır.

ed. Hamid Emrah Beriş, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 175-195.

53- Tanör, Bülent; “*A. F. Başgil: Kemalizm Hayranlığından İslamçı Gelenekçi Tezlerin Savunuculuğuna*”, Anayasal Gelişme Tezleri, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2008, s. 92-95.

54- Topçu, Nurettin; “*Başgil*”, Millet Mistikleri, Dergâh Yayınları, İstanbul 2013, s. 127-131.

55- Topçu, Nurettin; “*Ali Fuad Başgil*”, Millet Mistikleri, Dergâh Yayınları, İstanbul 2013, s. 132-139.

56- Tunaya, Tarık Zafer; “*Prof. Başgil'in Tezi*”, İslamcılık Akımı, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2003, s. 218-219.

57- Uludağ, Zekeriyya; “*Ali Fuad Başgil ve Demokrasi Terbiyesi*”, Samsun Araştırmaları (Mimari ve Kültürel Miras, Efsane, Dil, Sanat, Edebiyat ve Siyaset), c. III, ed. Cevdet Yılmaz, 2013, s. 417-423.

58- Uysal, Rasih Selçuk; “*Ali Fuat Başgil'e Cemil Bey'in Mektubu ve Ali Fuad Başgil Beyin Cevabı*”, Cemil Gökcé'ye Mektuplar, Post Yayın Dağıtım, 1 Baskı, İstanbul 2017, s. 129-132.

59- Üçışık, Hasan Fehim; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. 137-138.

60- Vural, Mehmet; “*Liberal Muhabazakârlık: Ali Fuat Başgil Örneği*”, Siyaset Felsefesi Açısından Muhabazakârlık, Elis Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2003, s. 140-142.

61- Yalçın, Süleyman; “*Mütefekkir ve Kâmil İnsan Ali Fuad Başgil*”, Medeniyet Köprüsü Beş Şehirli, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2015, s. 45-53.

62- Yetim, Fahri; “*Farklı Bir Entelektüel: Ali Fuat Başgil*”, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk Düşüncesinde Arayışlar, Tezkire Yayınları, İstanbul 2017, s. 91-103.

63- Yörük, Ali Âdem; “*Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil – Hayat Hikâyesi ve Bibliyografyası*”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan, (Yayına Haz.) Abuzer Kendigelen- Saadet Yüksel, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019, s. XXV-L.

64- Zaim, Sabahattin, “*Ali Fuad Başgil*” Hayatlariyla Yol Gösterenler, Haz. Komisyon, Türk Edebiyat Vakfı Yayınları, 2005, s. 11-26.

1. 5. Kitaplar

1- Aşçı, Arif; *Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil Bibliyografyası*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 2000, s. 150.

- 2- Beriş, Hamid Emrah (ed.); *Ali Fuad Başgil'e Armağan*³⁰, 1. Baskı, Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı, Ankara 2017, s. 392.
- 3- Birinci, M. Kürşad; *Hür Fikirleri Yayıma Cemiyeti*³¹, Liberte Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2018, s. 120.
- 4- Gökalp, Mehmet; *Haksızlıklar Karşısında Susmayan Âlim, Ali Fuad Başgil Hayatı-Şahsiyeti-Mücadelesi*, Santral Yayınevi, İstanbul 1963, s. 166.
- 5- Haklı, Salih Zeki; *Ali Fuad Başgil Bir Düşünürüün Fikri Haritası*, Liberte Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2018, s. 272.
- 6- İlgar, Hayrani; *Sözde ve Gerçek Milliyetçilik: (Atsız-Başgil Mücadeleinin İçyüzü)*³², Ülkü Yayınları, İzmir 1964, s. 52.
- 7- Kendigelen, Abuzer-Yüksel, Saadet (Yayına Haz.); *Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan*, On İki Levha Yayınları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Armağanlar Dizisi: 1, İstanbul 2019, s. LVIII+ 1062.
- 8- Kılıç, Emrullah; *Materyalizm Karşısında Ali Fuad Başgil*³³ Akçağ Yayınları, 1. Baskı, Ankara, 2012, s. 174.
- 9- Özbudem, Ferhat; *Ali Fuat Başgil Mesajlar*, Çıra Yayınları, İstanbul 2021, s. 136.
- 10- Şışman, Bekir (ed.); *Vefatının 50. Yıldönümünde Bir Düşünce İnsani Olarak Ali Fuad Başgil ve Siyasi Mücadeleleri Uluslararası Sempozyumu (13-14 Ekim 2017) Bildiriler Kitabı*, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2017, s. 542.
- 11- Yılmaz, Cevdet (ed.); *Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil*, Çarşamba Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Samsun 2011, s. 221.

1. 6. Tezler

- 1- Akdağ, Remziye; *Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil hayatı Eserleri ve Şahsiyeti*, Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul 1976, s. 74.
- 2- Ankaralı, İsmail; “*Ali Fuad Başgil ve Siyaset Felsefesi*”, Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İstanbul 2007, s. 171.
- 3- Bağcılar, Alper; *Ali Fuad Başgil Perspektifinden Anayasal Meseleler (1933-1967)*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar 2017, s. 160.
- 4- Başer, Behice; *Ali Fuat Başgil' de Demokrasi ve Laiklik*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2011, s. 133.

30. Kitabın 2. Baskısı 2020 yılında Kadim yayınlarından çıkmıştır. Bu baskında kitap tekrar gözden geçirilip yeniden düzenlenmiş ve bazı yazılar ilave edilmiştir.

31. Bu kitap, yazarın Yüksek Lisans tezinin tekrar gözden geçirilmiş matbu hâlidir.

32. Kitabın 2. Baskısı 2017 yılında Orhun yayınlarından çıkmıştır.

33. Bu kitap, yazarın Yüksek Lisans tezinin matbu hâlidir.

- 5- Birinci, M. Kürşad; *Erken Dönem Türk Demokrasisinde (1946-1950) Liberal Arayışlar Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2007, s. 164.
- 6- Coşkun, Tuba; *Ali Fuat Bağgil'in Hayatı, Eserleri Dini ve Felsefi Görüşleri*,³⁴ Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Erzurum 2007.
- 7- Doğan, Faruk; *Ali Fuat Bağgil'in Din Eğitimi Görüşleri*, Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Sivas 2001, s. 53.
- 8- Eryılmaz, Münevver; *Ali Fuat Bağgil ve Osman Turan'ın Din ve Laiklik Anlayışlarının Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2019, s. 162.
- 9- Gedizli, Ali; *Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Bağgil' in Fikri Yapısı*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2001, s. 117.
- 10- Karakurt, Gökhan; *Ali Fuat Bağgil'in Liberalizm Anlayışı*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adapazarı 2017, s. 135.
- 11- Kılıç, Emrullah; *Ali Fuad Bağgil'in Materyalizme Bakışı ve Eleştirileri*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2007, s. 137.
- 12- Koç, Kübra; *Türk Düşünce Tarihinde Ali Fuad Bağgil*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ 2021, s. 94.
- 13- Kurban, Fatma; “*Ali Fuad Bağgil: Liberal? Muhafazakâr? Liberal Muhafazakâr?*”, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2019, s. 112.
- 14- Mıstak, Ramazan; *Ali Fuad Bağgil hayatı ve Siyasi Fikirleri*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat 2007, s. 95.
- 15- Özdemir, Serpil; *Ali Fuat Bağgil'de Din-Vicdan Hürriyeti ve Laiklik*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1993, s. 104.
- 16- Öztürk, Hasan; *Türk Modernleşmesine Mukayeseli Bir Bakış: Ali Fuad Bağgil ve Tarık Zafer Tunaya*, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara 2020, s. 362.
- 17- Turhan, Faruk; *Türkiye'de Sağ ve Muhafazakârlık (Ali Fuat Bağgil örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2003, s. 95.
- 18- Uysal, Kevser; *Ali Fuat Bağgil'e Göre Eğitim ve Din Eğitimi*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler

34. Tezin sayfa sayısı tespit edilememiştir.

Enstitüsü, Isparta 2021, s. 133.

Değerlendirme ve Sonuç

Araştırmamız kapsamında Ali Fuad Başgil ile ilgili 249 adet çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmaların 4'ü (%2'si) İngilizce, 245'i (%98'i) Türkçe yayımlanmıştır. Yayın türüne ilişkin bulgular ise şu şekildedir.

Tablo 1: Çalışmaların Türlere Göre Dağılımı

Yayın türü	Sayı	Yüzde
Kitap	11	% 4
Makale	60	% 24
Bildiri	81	% 33
Ansiklopedik Madde	15	% 6
Kitap Bölümü	64	% 26
Tez	18	% 7
TOPLAM	249	% 100

Tablo 1'de görüldüğü üzere Başgil hakkında yapılan 249 çalışmadan 11'i kitap olup, bunlar toplam çalışmanın % 4'ünü oluşturmaktadır. 9 kitap 2000 yılı ve sonrasında yayımlanmıştır. M. Gökalp'in "Haksızlıklar Karşısında Susmayan Âlim, Ali Fuad Başgil Hayatı-Şahsiyeti-Mücadelesi" adlı eseri Başgil'le ilgili yayımlanan ilk kitap olup diğer birçok çalışmaya da kaynaklık etmiştir. H. İlgar'ın kaleme aldığı kitapta, Atsız ile Başgil'in milliyetçilik anlayışları anlatılmaktadır. 2 kitap Başgil'e armağan olarak hazırlanmıştır. E. Kılıç'ın ve M. K. Birinci'nin eserleri yüksek lisans tezlerinin matbu halidir. C. Yılmaz editörlüğünde hazırlanan "Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil" adlı kitap farklı zamanlarda düzenlenen Başgil ile ilgili sempozyum bildirilerinden oluşmuştur. Yine 2017'de Başgil'in vefatının 50. Yılı münasebetiyle düzenlenen uluslararası sempozyumda sunulan bildiriler, B. Şişman editörlüğünde aynı adla neşredilmiştir. Birçok akademisyen tarafından Başgil'in fikirlerinin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi bu kitabın önemini artırıldığı söylenebilir. Son olarak S. Zeki Haklı'nın kitabı Başgil'i tüm yönleriyle inceleyen önemli bir çalışmadır.

Başgil ve eserlerini konu alan 60 makaleden 2'si İngilizce, 58'i Türkçe yayımlanmıştır. 2000'li yıllarda sonra makale sayısının giderek arttığı, 2010 yılından sonraki makalelerin ise daha akademik bir üslupla kaleme alındığı görülmektedir. Makalelerin bir kısmı "Muhafazakâr Düşünce" dergisinin "Ali Fuad Başgil" özel sayısında yayımlanmıştır. 4 makale Başgil'in kitaplarının tanıtımından müteşekkildir. Makalelerde, genel olarak Başgil'in düşünce dünyasında "laiklik, din, dil, maneviyatçılık, milliyetçilik" gibi konuların

ne ifade ettiği bizlere sunulmaya çalışılmaktadır. Tespit edebildiğimiz kada-riyla Başgil hakkında yayımlanan ilk makaleler -bu makaleler 3 tanedir- 1967 yılında ölümü münasebetiyle kaleme alınmıştır. Makalelerden biri Nurettin Topçu'ya aittir. 1968 yılında ise Başgil'in ölüm yıl dönümü münasebetiyle 3 makale daha telif edilmiştir. Bu yıllarda neşredilen makaleler Başgil'i yakından tanıyanlar tarafından telif edilmesi ve onun mücadeleşini ve fikirlerini sonraki nesillere aktarması açısından önemlidir.

Başgil'le ilgili sempozyumlarda sunulan bildiriler, 1'i İngilizce olmak üzere 81'dir ve toplam çalışmaların %33'ünü oluşturmaktadır. Bildirilerin büyük çoğunluğu (55 bildiri), Ali Fuad Başgil'in vefatının 50. yıldönümünde düzenlenen Uluslararası sempozyumda sunulmuştur. Çarşamba Belediyesi tarafından farklı yıllarda düzenlenen sempozyumlarda 14 bildiri yer almış ve bu bildiriler C. Yılmaz editörlüğünde 2011 yılında yayımlanmıştır. Başgil'le ilgili ilk bildirinin, Birinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi'nde Emrullah Yüksel tarafından sunulduğu anlaşılmaktadır. Bildirilerde Başgil'in din, ahlak, eğitim anlayışı; din-laiklik, din-toplum ilişkileri, siyaset felsefesi, dil meselesi, gençlik algısı ve hukuka bakışı gibi konular işlenmiştir.

Başgil'e dair yazılan ansiklopedi maddeleri 15 olup toplam çalışmaların %6'sına karşılık gelmektedir. Bu maddelerden 1'i İngilizce, diğerleri ise Türkçe telif edilmiştir. Düşünürümüzle ilgili ilk madde 1977 yılında Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi'nde neşredilmiştir. İ. İşık tarafından ise farklı eserlerde olmak üzere 3 madde telif edildiği görülmektedir. Bu alanla ilgili E. Kılıç'ın Tanzimat'tan Günümüze Türk Düşünürleri Ansiklopedisi'nde telif ettiği madde kaynak olması açısından önemlidir.

Başgil'i konu alan kitap bölümü sayısı 64'tür ve toplam çalışmaların %26'sına tekabül etmektedir. Bu çalışmaların bir kısmı Başgil'e armağan olarak hazırlanan iki kitapta yayımlanmıştır. 2017 yılında H. Emrah Beriş editörlüğünde hazırlanan "Ali Fuad Başgil'e Armağan" adlı birinci kitapta 18 yazı yer almaktadır. Bu yazılar aynı zamanda "Muhabazakâr Düşünce" dergisinin Ali Fuad Başgil özel sayısında da yayımlanmıştır. İkinci kitap ise 2019 yılında A. Kendigelen-S. Yüksel editörlüğünde hazırlanan "Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in Anısına Armağan" adlı kitaptır. Bu eserde konumuzla ilgili 12 çalışmaya yer verilmiştir. Bu bölümde Başgil ile ilgili ilk çalışma 1954 yılında H. Basri Erk'in kaleme aldığı "Meşhur Türk Hukukçuları" adlı kitapta yer almıştır. Yine bu bölümde dikkat çeken husus 1 çalışmanın tercüme olmasıdır.

Başgil ile ilgili 4 lisans, 13 yüksek lisans ve 1 doktora olmak üzere toplam 18 tez hazırlanmıştır. İlk tez çalışması, lisans tezi olup, 1976 yılında R. Akdag tarafından İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde yapılmıştır. Diğer lisans tezleri ise 1'i 2001, 2'si ise 2007 yıllarında İlahiyat Fakültelerinde

hazırlanmıştır. Yüksek lisans düzeyinde ilk çalışma 1993 yılında tamamlanmış olup, Başgil'in din-vicdan hürriyeti ve laiklik anlayışını incelemektedir. Diğer yüksek lisans tezleri ise 2001 ile 2021 yılları arasında yapılmıştır. 2007 yılında 3, 2017, 2019 ve 2021 yıllarında 2'şer yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Özellikle 2017 yılıyla birlikte yüksek lisans tezlerinde bir artış olduğu görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin hepsi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanmıştır. Bu tezlerde Başgil'in Türk düşünce tarihindeki yeri, laiklik, liberalizm ve eğitim anlayışı, materyalizme yönelik eleştiriler, siyaset felsefesi, hukuk gibi konular işlenmiştir. Doktora tezi ise 2020 yılında Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde yapılmış olup, Türk modernleşmesi açısından Başgil ile T. Zafer Tunaya'nın düşünceleri karşılaştırılmıştır.

Tablo 2: Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yayın Türü	Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı				Genel Toplam
	1954-1990	1991-2000	2001-2010	2011-2021	
Kitap	2	1	-	8	11
Makale	10	4	5	41	60
Bildiri	1	-	-	80	81
Ansiklopedik Madde	9	-	3	3	15
Kitap Bölümü	5	3	12	44	64
Tez	1	1	8	8	18
TOPLAM	28	9	28	184	249

Tablo 2'de de görüldüğü üzere en az çalışma 1991-2000, en çok çalışma ise 2011-2021 yılları arasında yapılmıştır. 2010 yılından sonra Başgil ile ilgili Sempozyumların düzenlenmesi, arماğan kitapların hazırlanması ve tez çalışmalarının yapılması bu tarihten itibaren düşünüre dair çalışmaların bariz bir şekilde artmasını sağlamıştır. Özellikle bildiri, makale ve kitap bölümle-rinde sayısal olarak bir artışın olması bilimsel nitelikli çalışmaların da ortaya çıkmasına vesile olmuştur. 2001-2010 yılları arasında kitap çalışması yapılmamışken, 2011-2021 yılları arasında 8 kitap çalışması yapılmıştır. Sayının artmasında yüksek lisans tezlerinin ve sempozyum bildirilerinin matbu hâle getirilmesinin etkisi büyktür. Ayrıca düşünürümüzle ilgili 2001-2010 yılları arasında ansiklopedik madde ve 1991-2010 yılları arasında ise herhangi bir sempozyum bildirisinin yayımlanmadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu alanda yapılan araştırmaların günden güne artmasından dolayı Başgil ile ilgili bibliyografyanın belirli aralıklarla güncellenmesinin gerekli olduğu söylenebilir.

MUSTAFA BAYAR

KAYNAKÇA

- Durmuş, İsmail (2002); “*Kitâbiyat*”, Diyanet İslam Ansiklopedisi, c. 26, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, s. 83-85.
- Koç, Mustafa (2005); “*Diyanet İlimi Dergi’de Din Bilimleri İle İlgili Yayınlanan Makaleler (1962-2004) Üzerine Bibliyografik Bir Araştırma*”, Diyanet İlimi Dergi, c. 41, S. 2, s. 111-144
- Şimşek, Selami (2007); “*303. Doğum Yıldönümünde Erzurumlu İbrahim Hakkı (1115/1703-1194/1780) Bibliyografyası Üzerine Bir Deneme*”, Kutadgubilic Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi, S. 11, s. 277-301.
- Aşçı, Arif (2000); *Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil Bibliyografyası*, Kubbealtı Neşriyat, 1. bs., İstanbul.